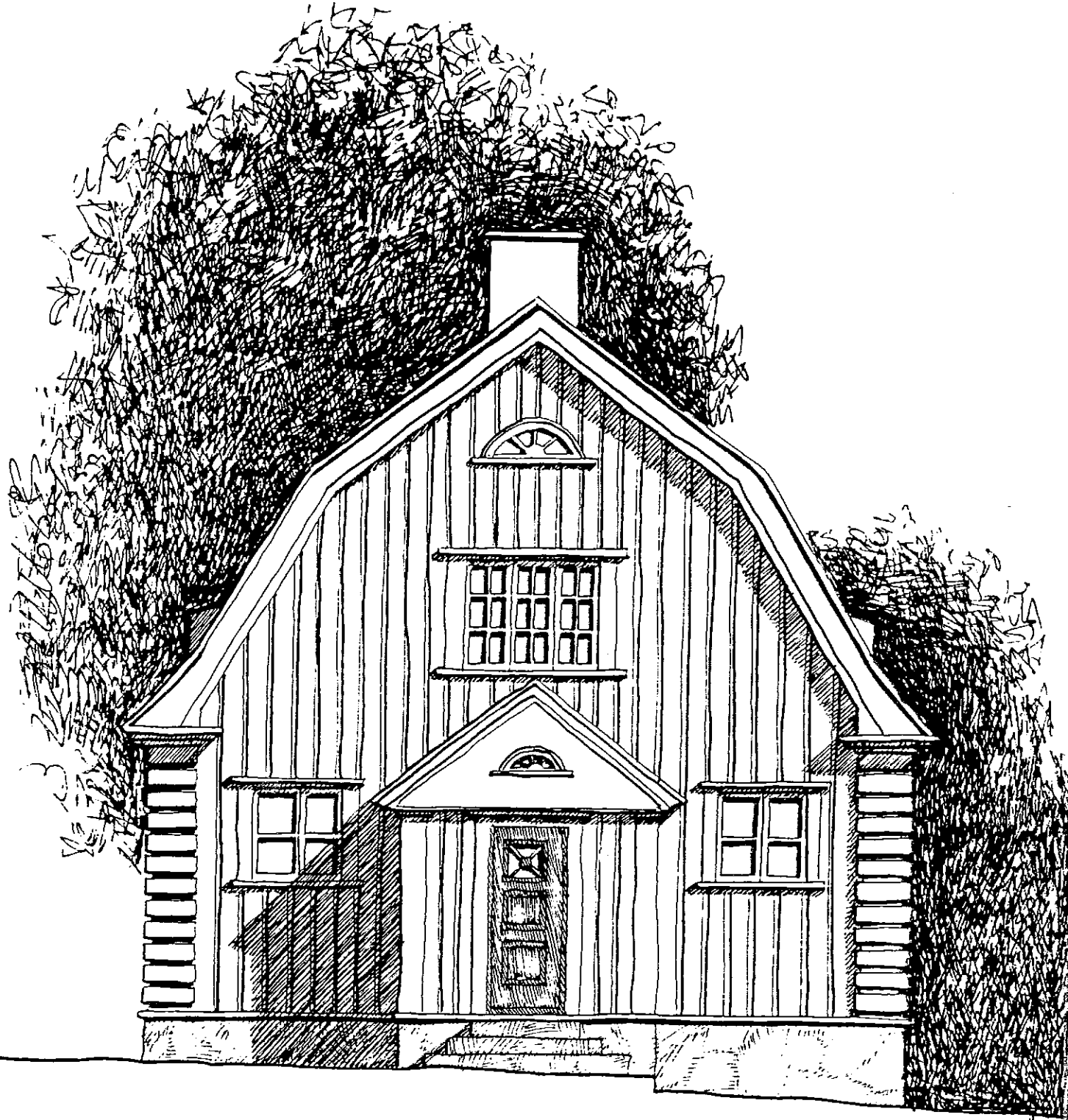

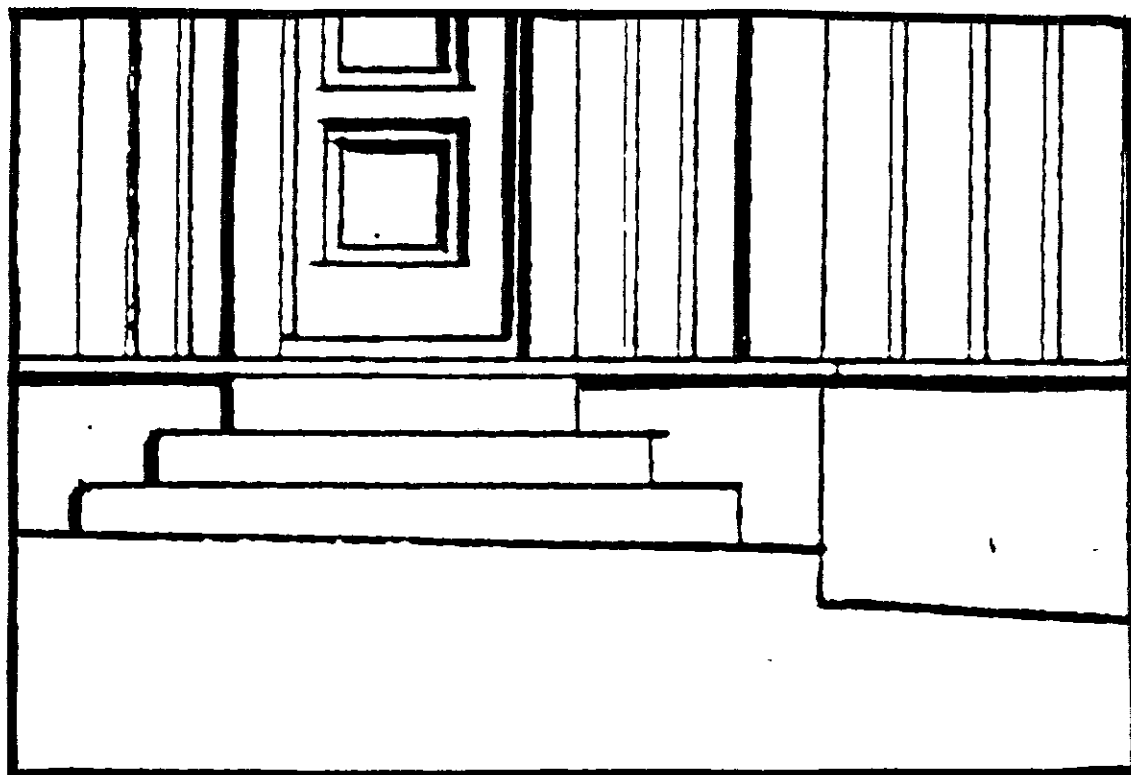

MYLLYMÄKI

KORTTELEIDEN 98, 99,
101 - 106, 208 JA 210
INVENTOINTI

SISÄLLYS

	sivu
ALUKSI	2
1 TYÖN SISÄLTÖ	3
2 RAKENTAMISEN TAUSTAT	4
3 RAKENNUSKANTA	6
3.1 Ikäjakauma	6
3.2 Runkomateriaali	7
3.3 Kuntoarvio	7
4 RAKENNUSTEN KULTTUURIHISTORIALLINEN ARVOTUS	9
5 KAUPUNKIKUVALLINEN TARKASTELU	12
6 RAKENTAMISESSA NOUDATETTAVAT KAUPUNKI-KUVALLISET TAVOITTEET	14
7 TONTTIKOHTAINEN INVENTOINTI	15
LOPUKSI	62
LIITEKARTAT:	
RAKENNUSKANTA	
KAUPUNKIKUVALLINEN TARKASTELU	
KULTTUURIHISTORIALLINEN ARVOTUS	

ALUKSI

Myllymäen kulkija ihastelee alueen vaihtelevaa kaupunkikuvaa: jotkut talot sijaitsevat aivan kadun laidassa, toiset taas aivan pihan perällä ja jotkut hauskaasti keskellä tonttia. Hän ihastelee vanhimpien talojen kuusiruutuisia sekä puolipyöreitä ikkunoita, mansardikattoja ja viehättäviä kuisteja. Hän sivuuttaa katseellaan "modernit" luomukset. Hän on 90-luvun Marcel Proust kadonnutta aikaa etsimässä.

Sitten kulkija tutkii kehityksen alusta loppuun: mitä oli ensin, entä sitten, ja miksi? Mikä synnytti tämän ja mitä tämä synnytti? Syyt ja seuraukset kiinnostavat tätä nykyajan Charles Darwinia. Historiallinen kehitys ja tyyllilajien synty ei jää hänelle epäselväksi. Samalla hänelle selviää elämän muutokset ja niiden heijastuminen aikojensa arkipäiviin.

Ajan siltaa juoksevat peräkanaa herrat Jung & Jung, Launos, Karls, Green ja muut suunnittelijat, asukkaat anonyymeinä mustissa takeissaan, huput silmillä, lapset puuhevosineen ja turtleseineen, kissoja, koiria, peippoja... Kaikki he ovat jättäneet jälkensä historiaan.

Silta johtaa tämän päivän läpi Charles Darwinin kristallipalloon. Hän tutkii materiaalin ja yrittää tehdä johtopäätöksensä Myllymäen tulevaisuuden kehityksestä. Mikä laji voittaa?

Tutkimustulokset – alueen rakentumisen kehitys, rakenteen ja rakennusten analysointi ja inventointi sekä yksittäisten rakennusten että kaupunkikuvalliselta kannalta – on koottu tähän selvitykseen. Vai tutkiko Darwin sittenkään kaupunkia?

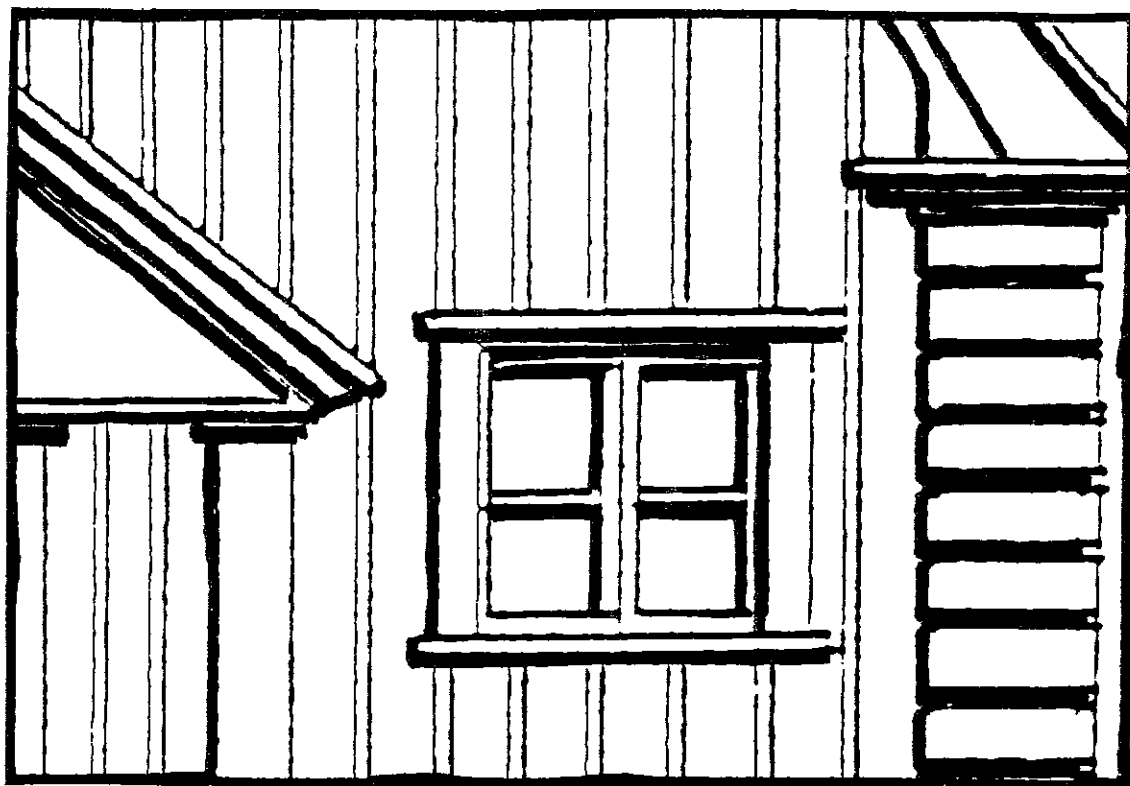
Porvoossa elokuussa 1991

Merja Häsänen

1 TYÖN SISÄLTÖ

Tämä selvitys sisältää 6. kaupunginosan kortteleiden 98, 99, 101-106 ja 210 rakennusten kulttuurihistoriallisen arvotuksen sekä kaupunkikuvallisen tarkastelun ja sen pohjalta asetetut tavoitteet tulevaisuuden rakentamiselle. Työ jakautuu viiteen pääluokkaan:

1. Rakennuskanta
 - ikä
 - runkomateriaali
 - kuntoarvio
2. Vanhojen rakennusten kulttuurihistoriallinen arvoluokitus
 - määritellyt rakennustaiteellisesti merkittävät kohteet
3. Kaupunkikuvallinen tarkastelu
 - miellyttävinä koettavat alueet ja näkymät
 - ympäristöönsä sopimattomat rakennukset
4. Rakentamisessa noudatettavat kaupunkikuvalliset tavoitteet
 - selvitetty edellä olevaan tarkasteluun perustuen korjausrakentamisen, uudisrakentamisen ja aitaamisen osalta, miten kaupunkikuvaa voidaan parantaa ja eheyttää
5. Tonttikohtainen inventointi
 - lähtökohtatiedot asemakaavoitusta varten tonteittain

2 RAKENTAMISEN TAUSTAT

Silloin, kun Myllymäen asuntoalueen takareuna sijaitsi Ruutikellarinkadun tienoilla, oli sen pohjoispuolella, siis tämän selvityksen kohdealueella, olemassa kolme pihapiiriä. Yksi näistä oli vesitornin kupeessa, jossa asuintalo ulkorakennuksineen edelleenkin on, tosin nykyisellä puistoalueella. Toinen oli tontilla 104-2 nykyisinkin seisova talo piharakennuksineen. Yksi talousrakennuksista on joutunut nykyisen kaavan puistokaistalle ja hävitetty. Kolmas pihapiiri sijaitsi nykyisen tontin 99-6 ja puiston rajalla, ja on sittemmin purettu. Näistä menneistä maisemista kertoo vuonna 1916 päivätty asemapiirros.

Varsinaisen ensimmäisen kaavan alueelle laati helsinkiläinen arkkitehtitoimisto Jung & Jung. Tämän puutarhakaupunkikaavan ensimmäinen luonnos laadittiin vuonna 1915, ja sen mukaan lieene rakennettu suurin osa Myllymäkeä. Tosin kaava vahvistettiin vasta 1930. Myllymäen kaava on luonteeltaan paljolti samanlainen kuin Joonaanmäen kaava. Kumpikin alue on asettunut rinteeseen, jota halkoo alhaalta ylös puistoakseli, ja kummassakin on mäen huipulle kuviteltu julkinen rakennus. Myllymäellä julkisen rakennuksen on ollut määrä sijoittua nykyisen vesitornin paikalle ja sen eteen rinteeseen olisi muodostettu Roviovuoren aukea. Tämän akselin on kuviteltu päättyvän Rakuunanpuiston julkiseen rakennukseen vastakkaiselle mäelle, Käsityöläiskadun ja Werner Söderströminkadun, entisen Loviisiantien väliin. Myllymäellä tontit rajautuvat toiselta puolelta katuun ja toiselta puistoon kuten Joonaanmäelläkin.

Vuoden 1930 kaava on toteutunut rakennusten sijoittelun osalta mäen laella kortteleissa 101 ja 102, missä asuinrakennukset sijaitsevat samassa linjassa kehystäen kuviteltua julkista rakennusta, sekä Vartiotorininkadun varrella kortteleissa 99 ja 208, missä asuinrakennukset ovat vuoroin kadun, vuoroin puiston rajassa kiinni kuten Joonaanmäelläkin. Ulkorakennuksia ei ole sijoitettu Myllymäellä yhtä systemaattisesti kuin Joonaanmäellä. Se johtunee siitä, että Myllymäki on rakentunut useiden vuosikymmenten aikana, jolloin rakentamisihanteet ovat moneen kertaan ehtineet muuttua. Ulkorakennukset on kuitenkin pyritty aina

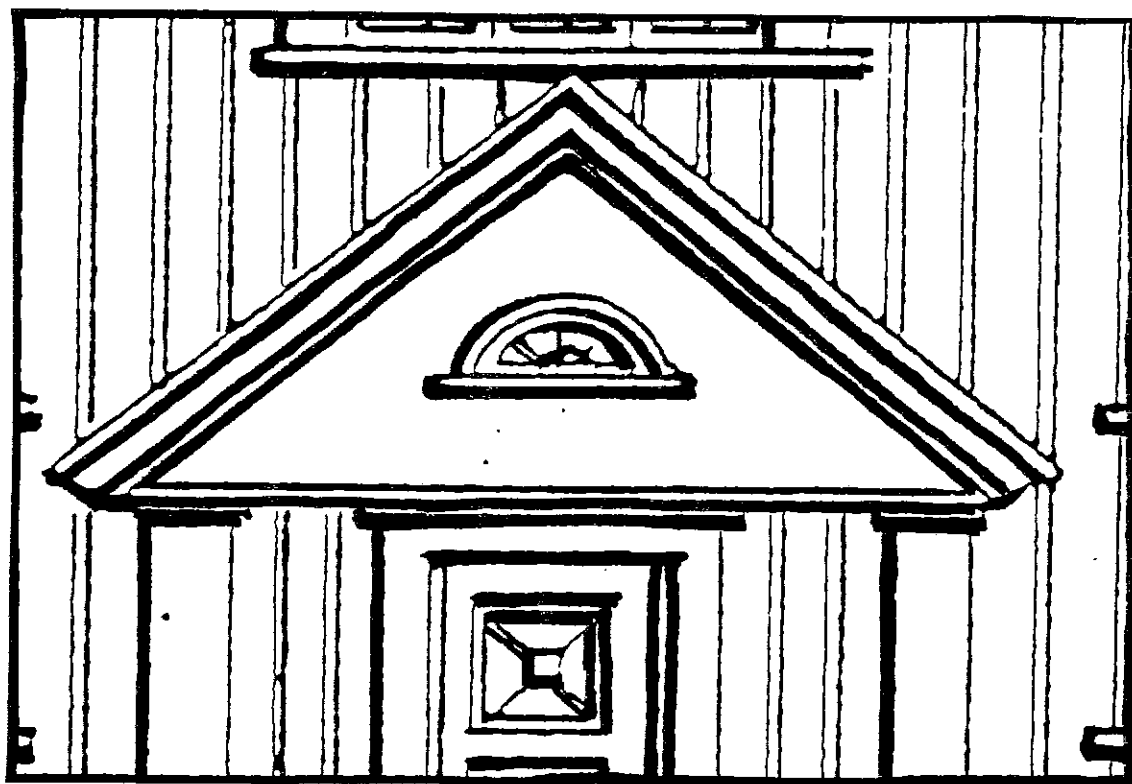
sijoittamaan tontin laitaan kiinni, mutta pois kadun varresta.

Sotien jälkeen kaavoitusihanteet ovat muuttuneet aikaisemmista jossakin määrin. 1940-luvulla kortteliin 103 rakennettiin asuinrakennukset kadun varteen Jungin kaavaa mukaillen: joka toinen talo rakennettiin kadun rajasta vain hieman sisemmäs tonttia sen sijaan, että se olisi aivan puistonpuoleisessa tontinrajassa kiinni. Tämän jälkeen asuintalot on rakennettu suoriin riveihin joko kadun tai puiston laitaan.

Seuraava kaava, vuonna 1969 vahvistettu, on ollut olemassa olevien asuinrakennusten suhteen helläkälinen, sillä yhtään niistä ei ole tarvinnut purkaa kaavan toteutumisen tieltä. Monet ulkorakennukset sitä vastoin ovat sijainneet kaavan vahvistamisen jälkeen laittomasti rakennusalan ulkopuolella. Alueelle huonosti sopivat tasakattoiset lisärakennukset ja asuintalojen laajennukset ovat tämän kaavan synnyttämiä. Kaava nimittäin säättää uudisrakennusten kattokaltevuudeksi 0 - 15 °.

Vaikka alueella on nykyisin monenlaisia ja eri aikana rakennettuja taloja, ne sijaitsevat kuitenkin puistokaistaleiden erottamina, omina, yhtenäisinä ryhminään, eikä alueella synny suuria kaupunkikuvallisia ristiriitaisuuksia.

Tämä alue kertoo katujensa kulkijalle, kuinka aika muuttuu. Täytyy vain ymmärtää sen kieltä.

3 RAKENNUSKANTA

3.1 Ikäjakautuma

Rakennusten ikä on määritelty rakennusvalvontatoimiston arkiston tietojen perusteella. Vanhimista rakennuksista löytynyt vanhin maininta on vuoden 1916 asemapiirros, josta voidaan tunnistaa nykyisin tontilla 104-2 sijaitseva asuinrakennus pihapiireineen, vesitornin vieressä puistoalueella sijaitseva asuinrakennus sekä nykyisin purettu, tontin 104-6 rajalla ollut asuinrakennus. Nämä talot lienee rakennettu 1900-luvun alkupuolella tai ehkäpä aiemminkin. Muutamista muista asuinrakennuksista ei löytynyt ensimmäisiä rakennuspiirustuksia. Tällaisia ovat tonteilla 99-7, 99-8, 208-5, 208-8 ja 210-6 sijaitsevat asuintalot ulkorakennuksineen. Koska niiden naapurit on rakennettu 1920-luvun lopulla, myös nämä rakennukset lienee rakennettu tuolloin.

Jungin kaavan mukaiset rakennukset noudattavat 1920-luvun klassismin ihanteita jyrkkine harja- tai mansardikattoineen, puolipyöreine kattoikkunoineen ja alta laudoitettuihin räystäsiineen. Päätykolmioita, nurkkia ja sokkelilinjaa on korostettu tuolloin voimakkaasti. Useiden talojen 20-luvun pystyrimavuoraus on vaihdettu myöhemmin vaakalaudoitukseksi. Julkisivut ovat kaupungissa olleet vaaleita. Tehosteosat, kuten ikkunavuorit ja harkotusta jäljittelevät nurkat, on maalattu valkeiksi.

Myllymäen rakentamiseen on tullut 1930-luvulla sodan takia keskeytys. Tämän jälkeen rakennusten sijoittelu ja tyyli on muuttunut. Funktionalismin vaikutuksesta ylimääräisistä koristeista on luovuttu. Ikkunoiden ruutujako ja koko ovat muuttuneet ratkaisevasti etenkin 1950-luvulta lähtien. 1940- ja 1950-luvuilla listat on maalattu edelleen seinäpintaa vaaleammiksi, mutta ikkunankarmit ja räystäslaudat on maalattu sen sijaan usein punaruskeiksi. Rappauspintaa on arvostettu etenkin 1950-luvulla. Harjakatto on ollut huopaa tai tiiltä, kattotuolit on jätetty räystäään alle näkyviin ja niissä on saattanut olla viisteitä tai muita pieniä koris-

teita.

1960-luvulla rakennuksista on tehty matalia, yksikerroksisia ja yleensä tasakattoisia. Selvitysalueella on vain neljä tasakattoista rakennusta tai laajennusosaa. Ne eivät muodosta omaa kokonaisuuttaan, sillä ne sijaitsevat etäällä toisistaan ja ovat näin lähinnä vain kummajaisia.

3.2 Runkomateriaali

Asuinrakennukset on tehty 1920-luvulla hirrestä, mikä onkin oivallinen rakennusaine, sillä hirrestä saa samalla kertaa kantavan rakennusosan ja lämpöeristeen. Kuistit, ullakot ja piharakennuksetkin on tehty yleensä rankorakenteisina. Kellarit ja jotkut piharakennukset ovat olleet muurattuja. 1940-luvulta lähtien asuinrakennuksetkin on tehty rankorakenteisina, eristeenä silloin sahanpurua, nyt mineraalivillaa.

3.3 Kuntoarvio

Arviointi perustuu silmämääräiseen ulkopuolen arvioimiseen – yksityiskohdaisempaa tutkimusmenetelmää ei tässä selvityksessä ole pidetty tarpeellisena. Näkyyhän vuotava katto tai ikkunan ja syöksytorven viallisuus julkisivussa huonokuntoisena laudoituksena tai ainakin maalin rapistumisena. Perustusten epävakaisuus ja liikkuminen voidaan havaita sokkelin halkeamista. Mutta nämäkin ovat vikoja, jotka voidaan korjata, eikä rakennus näin ole välttämättä korjauskelvoton. Jopa alin laho hirsikerros voidaan vaihtaa eli "kengittää" talo. Vanhan rakennuksen puuaines on nykyistä kovempaa ja kestävämpää ja siksi se kannattaa mieluiten säilyttää.

Myllymäen rakennuksista näyttää pidetyn huolta, sillä ne vaikuttavat hyväkuntoisilta. 1970-, 1980- ja 1990-luvun rakennustoimenpiteet ovat olleet lähinnä sisällä tehtyjä muutoksia.

Kuntoluokitus

Erittäin hyvä:

Vanhat hyväkuntoiset ja vastikään peruskorjatut rakennukset, joissa ei ole välittömiä korjaustarpeita. Rakennuksessa saattaa kuitenkin olla tyyliin sopimattomat ikkunat tai värit. Uudet rakennukset kuluvat tähän luokkaan.

Hyvä:

Rungoltaan ja rakennusosiltaan hyväkuntoiset kivi- ja puurakennukset, joissa voi olla pintavikoja.

Kohtalainen:

Rakennuksen runko ja perustukset vaikuttavat ehjiltä. Ulkopuoli kaipaa kiireellistä kohennusta, esimerkiksi ikkunoiden kunnostusta ja vesilistojen ym. rakennetta suojaavien osien korjaamista.

Huono:

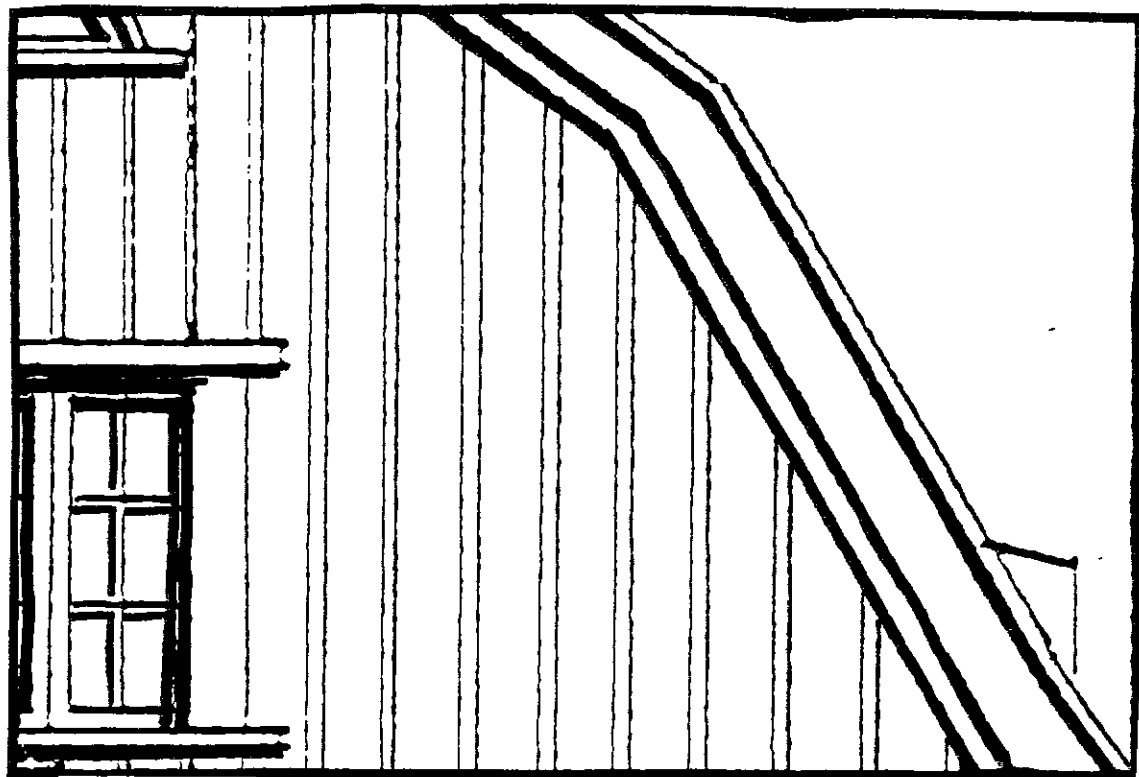
Ulospäin saattaa näkyä runkovaurioita, esimerkiksi seinien painumista, ja suurempia vesivaurioita, mutta vasta tarkempi tutkimus selvittää todellisen kunnan ja korjauksen laajuuden tarpeen. Ulkopuolinen kunto on yleensä heikko.

Kelvoton:

Rakennus on purkukunnossa.

Julkisivukorjaus:

Vanhoissa rakennuksissa tämä tarkoittaa yleensä julkisivumaalausta ja pientä listojen uusimista. Uudemmissa rakennuksissa se on esimerkiksi korjausten yhteydessä tehtäviä muutoksia, jotka parantavat rakennuksen sopeutumista ympäristöön (julkisivun tai värin tai kattomuodon muuttaminen).

4 RAKENNUSTEN KULTTUURIHISTORIALLINEN ARVOTUS

On helpompi määritellä yksittäisten rakennusten rakennustaiteellista kuin sen kaupunkikuvallista arvoa. Rakennustaiteellinen arvo pohjautuu kysymyksiin: Kuinka hyvin rakennus on säilyttänyt alkuperäiset tyylipiirteensä? Kuinka täydellisesti se edustaa tyyliään?

Toisin kuin yhtenäinen Joonaanmäki on tämä Myllymäen alue rakentunut pääasiassa kahden kaavoitustyylin mukaisesti: Jungin rytmikkääseen katukuvaan perustuvan kaavan ja funktionalismin suoraviivaisen katukuvan mukaan. Kortteli 103 on näiden tyylien kompromissi.

Kaupunkikuvallista arvotusta määriteltäessä on eri korttelit arvioitava eri kaavoitusperiaatteiden pohjalta omina kokonaisuuksinaan. Nyt kysytään: Kuinka hyvin rakennus noudattaa korttelirakenteensa kaupunkikuvaa?

Tässä työssä on käytetty seuraavaa luokitusta:

I Rakennustaiteellisesti arvokas rakennus

Rakennus on aikansa tyylin edustava esimerkki ja paikallisen rakennuskulttuurin kannalta erittäin arvokas ja säilynyt huomattavilta muutoksilta. Taiteellisen arvonsa vuoksi se tulee ehdottomasti säilyttää. Rakennuksen ulkoasu on pyrittävä säilyttämään ennallaan tai entistämään. Pakottavien muutosten tulee olla tarkkaan harkittuja. Läheisten rakennusten (mm. piharakennusten) ja ympäristön on edistettävä arvokkaan luonteen säilymistä.

Tähän ryhmään on luettu vesitornin ympäriltä kortteleista 101 ja 102 asuinrakennukset, jotka ovat edelleen kauniita 20-luvun klassismin taloja tyypillisine tyylipiirteineen. Useiden talojen yksinkertaiset nurkkalistat voidaan palauttaa takaisin alkuperäisten kuvien harkotukseksi. Myös tontilla 208-5 oleva asuinrakennus edustaa samaa tyyliä todennäköisesti jokseenkin alkuperäisasussaan.

II Rakennustaiteellisesti merkittävä rakennus, jonka miljöoarvo on erittäin suuri

Tähän ryhmään kuuluvat rakennukset, jotka edustavat aikansa tyylipiirteitä ja ovat säästyneet suurilta muutoksilta. Rakennuksessa saattaa olla esimerkiksi tyylistä poikkeava ikkunatyyppi, joka voidaan muuttaa takaisin alkuperäisen tyylin mukaiseksi ja kohottaa näin rakennuksen arvoa. Rakennukset liittyvät laajempaan ympäristökokonaisuuteen. Rakennusten ulkoasu on pyrittävä entistämään tai säilyttämään ennallaan. Uudisrakennusten on julkisivujärjestelyltään, kattomuodoltaan, materiaaleiltaan ja väreiltään sopeuduttava vanhaan rakennuskantaan. Vanhat rakennukset on ensisijaisesti säilytettävä.

Alueella on muutama tällainen rakennus, jonka ulkonäössä on tehty sellaisia muutoksia, ettei rakennus ole aivan alkuperäisen näköinen. Pienin muutoksin, lähinnä ikkunoita uusimalla, rakennus saattaisi nousta I-luokkaan. Luokkaan sisältyy myös 1940- ja 50-lukujen puutaloja, jotka ovat säilyttäneet aikansa tyylipiirteet.

III Rakennustaiteellisesti merkittävä rakennus, joka on kaupunkikuvallisesti tärkeä

Tähän ryhmään kuuluvat rakennukset ovat kokeneet sellaisia muutoksia, etteivät ne enää ole tyyliältään aidoimmillaan. Kaupunkikuvan kannalta rakennukset ovat kuitenkin erittäin olennaisia ja siksi ne kannattaa säilyttää.

Erittäin pakottavasta syystä vanha rakennus voidaan korvata uudella, jolloin on noudatettava vanhan katutilan mittasuhteita ja sopeutettava uudisrakennukset julkisivujäsentelyltään, kattomuodoltaan, materiaaleiltaan, väreiltään jne. ympäristöön. Olemassa olevien rakennusten julkisivu tulee säilyttää tai palauttaa tyyliin sopivaksi. Ensisijainen tavoite on säilyttävä. Pakottavasta syystä vanha rakennus voidaan korvata ympäristöön sopeutuvalla uudisrakennuksella.

IV Kaupunkikuvallisesti merkittävä rakennus, jonka rakennustaiteellinen arvo on vähäinen

Rakennukset sulautuvat yhtenäiseen kaupunkikuvaan, mutteivät ole taiteellisesti merkittäviä. Ryhmään sisältyvät vanhat rakennukset, joissa on tehty niiden taiteellista arvoa turmelevia muutoksia sekä kömpelöt uudisrakennukset. Rakennukset voidaan korvata ympäristöön sopeutuvalla uudisrakennuksella.

Tähän ryhmään on sisällytetty korttelin 104 kivipintaiset rakennukset. Vaikka ne ovat aikansa tuotteita, ne ovat kivipintaisina vieraita puutalojen keskellä ja siten "väärässä ympäristössä". 1950-luvun vaakalaudoitus sopisi niihin paremmin.

V Rakennus, jonka rakennustaiteellinen ja kaupunkikuvallinen arvo on vähäinen

Rakennukset eivät muodosta yhtenäistä kaupunkikuvaa eivätkä ole taiteellisesti merkittäviä. Rakennukset voidaan korvata ympäristöä parantavalla uudisrakennuksella.

Ryhmään kuuluvat 1960- ja 1970-luvuilla tehdyt rakennukset, jotka eivät sovi vanhaan ympäristöön sijaintinsa, kokonsa, muotonsa, materiaalsuhteensa ja värinsä

puolesta.

Myös puistokorttelissa 96 sijaitseva vanha rakennus on luettu tähän luokkaan, sillä se ei kuulu mihinkään katukuvaan ja pienenä ja vaatimattomana se ei omaa merkittäviä rakennustaiteellisia ominaisuuksia. Sen ainoa arvo on sen ikä, 80 - 100 vuotta, jonka perusteella sen ehkä voisi säilyttää tai jopa suojella, vaikka se sijaitseekin asuinkorttelirakenteen ulkopuolella.

Vanhat talousrakennukset tulisi ensisijaisesti säilyttää, sillä ne luovat omalta osaltaan pihapiiriin ja korttelirakenteeseen oman aikansa henkeä.

5 KAUPUNKIKUVALLINEN TARKASTELU

Myllymäen korttelit 98, 99, 101-106, 208 ja 210 on rakennettu pitkän ajan, noin 70 vuoden kuluessa. Tänä aikana alueelle on vahvistettu kaksi kaavaa, mutta asuintaloja on rakennettu voimassa olevasta kaavasta poiketenkin. Alueen rakenne – kortteleiden muoto, puistot ja tiestö – noudattaa kuitenkin Jung & Jungin kaavaa. Selvitysalue ei rakennuskantansa puolesta erotu omaksi erilliseksi kokonaisuudekseen, vaan on osa Myllymäkeä. Asemakaavallisen akselisommitelmansa osalta alue on omailemainen.

Kaikki vanhat rakennukset ovat olleet lautavuorattuja ja harja- tai mansardikattoisia, joten alue on niiden osalta ollut yhtenäinen. Korttelit 101, 102, 99 ja 208 ovat rakentuneet vuoden 1930 kaavan mukaan. Tämän kaavan ja uuden tyylin, katuun rajautuvien rakennusten kompromissina on rakentunut kortteli 103 1940-luvulla. 1950-luvulla rakennustyyppi on muuttunut: ikkunoiden jaotus on yksinkertaistunut ja tuuletusruutu ikkunan sivulla on tullut muotiin. Rakennukset ovat mataloituneet 1950-luvulla mutta niistä on silti tehty lautavuorattuja. 1950-luvun lopulta lähtien on alettu ihannoida rappauspintoja. Niinpä kortteliin 104 on noussut kolme rapattua taloa. Asuinrakennukset kortteleissa 98, 104, 105 ja 106 ovat löytäneet paikkansa yhtenäisistä riveistä kadun tai puiston laidasta.

Muutosten 60-luvulla vanhat aatteet on hylätty ja rakennustyylikin on ajautunut tasakattoiseen laatikkoarkkitehtuuriin. Näitä laatikoita on rakennettu vanhasta rakennuskannasta piittaamatta myös tarkasteltavana olevalle Myllymäen alueelle julistamaan modernismin voittokulkua. (Sadan vuoden päästä nekin suojellaan.)

Talousrakennuksia on rakennettu 1950-luvulle asti, mutta sen jälkeen niitä ei enää ole aina tarvittu. Tallit, aitat, saunat ja huussit on tehty joko pihan perälle tai naapurien kanssa selätyksen tontin keskiosaan. Piharakennukset ovat olleet näin toisarvoisia rakennuksina syrjässä kadulta katsoen, mutta rajanneet pihapiiriä. Talousrakennusten tarpeettomuuden myötä pihapiiriäkin on muuttunut. Ryytimaasta ja omenapuista on tullut hyötypuutarha. Paikasta, jossa kanat ovat

kaakottaneet, on tullut oleskelupiha. Aittojen kesäkamarit ovat korvautuneet leikkimökeillä. Ainoaksi eläinsuojaksi on jäänyt pieni koirankoppi.

Tontit on yleensä aidattu joko pensas- tai lauta-aidalla. Paikoitellen aita puuttuu, mutta yhtenäisyyden vuoksi sen voisi laittaa ainakin katuun ja puistoon rajoittuville osille. Tonteille 103-2, 208-5 ja 208-7 tulisi tehdä uusi, ympäristöön sopiva aita.

Tontilla 104-4 villiviini on peittänyt koko rakennuksen ja koko piha näyttää kasvikunnan mielivaltaisesti hallitsevalta. Pensassaksilla ja viikatteella olisi töitä... Puiston laidalla on metsittynyt tontti, jossa uudisrakennukselle sopiva paikka olisi kadun varressa tontin rajassa kiinni.

Tontti 103-1 vaikuttaa kovin täyteen rakennetulta...

6 RAKENTAMISESSA NOUDATETTAVAT KAUPUNKIKUVALLISET TAVOITTEET

Koska Myllymäki on rakentunut pitkän ajan kuluessa eikä mitään yhtä tyyliä voida ajatella otettavan esille ja noudatettavan koko alueella, tulisi pyrkiä yksinkertaisesti kauniisiin katunäkymiin ja sellaisiin muutoksiin, jotka ottaisivat huomioon vanhan rakenteen arvokkaat ominaisuudet.

Korjausrakentaminen

Tehtävien muutosten tulee ensinnäkin sopeutua koko alueen vanhaan rakenteeseen kooltaan, muodoltaan, mittasuhteiltaan, väreiltään, materiaaleiltaan ja käsittelytavoiltaan. Toiseksi on otettava huomioon rakennuksen omat ominaisuudet, kuten alkuperäinen rakennustyyli ja historialliset arvot ja muutokset.

Uudisrakentaminen

Erittäin pakottavasta syystä vanha rakennus voidaan korvata uudella. Sen on myös sopeuduttava ympäristöönsä kuten minkä tahansa muutoksen. Asuinrakennuksen sijoittelussa tulisi noudattaa olemassa olevaa rakennetta, joka on järjestänyt rakennukset joko samaan linjaan tai sik-sak-linjaan irti tontin sivurajoista. Talousrakennuksia ei edelleenkään tulisi rakentaa katujen varteen. Tämän pohjalta voidaan sanoa, että tontin 101-5 autotallin sijoittelussa on aikoinaan tehty virhe.

Aitaaminen

Kaikki tontit tulisi aidata ainakin katuun ja puistoon rajoittuvilta osiltaan alueelle sopivalla lauta- tai pensasaidalla. Yksilöllisyyttä voidaan luoda kauniilla porteilla.

7 TONTTIKOHTAINEN INVENTOINTI

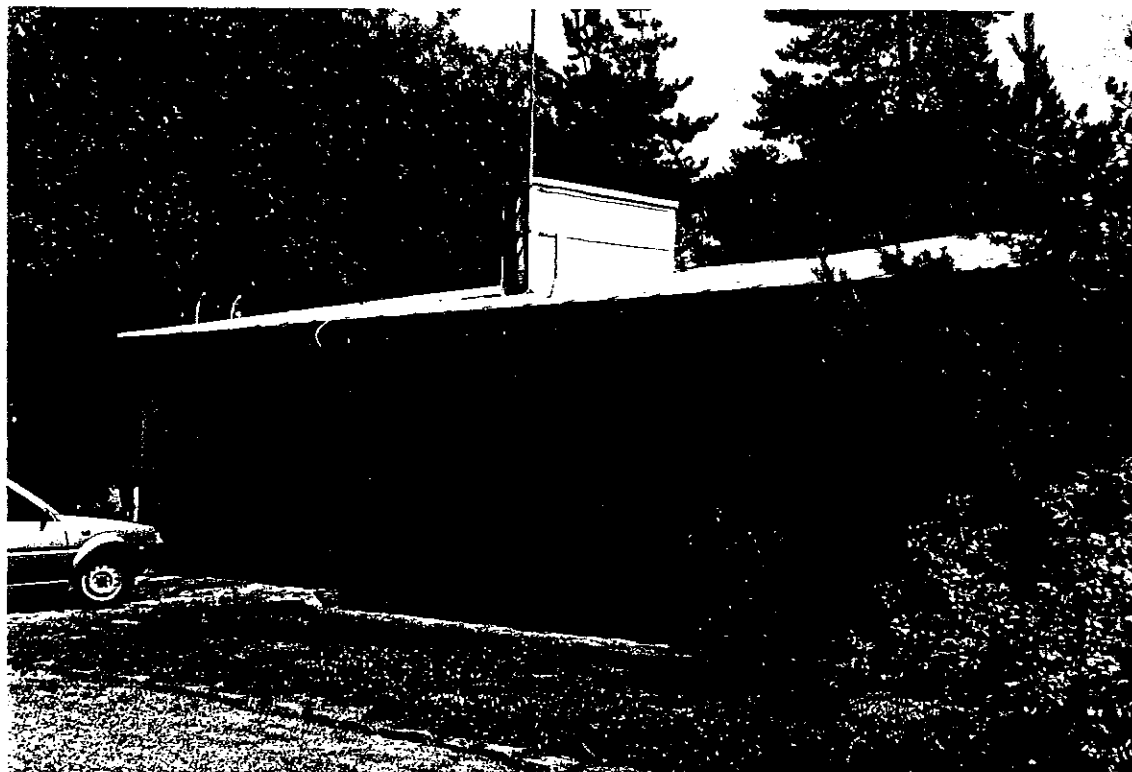
Tarkastelussa on selvitetty rakennusten kaupunkikuvallinen ja rakennustaiteellinen arvo sekä annettu suositus jatkotoimenpiteistä asemakaavatyön pohjaksi. Jokaisesta tontista on laadittu kuusikohtainen selostus, jossa on lyhyesti selvitetty seuraavat asiat:

1. Rakennusvuosi, -tyyli, suunnittelija
Tiedot on kerätty Porvoon kaupungin rakennusvalvontatoimiston arkistosta.
2. Tehdyt muutokset
Kuten edellä.
3. Rakennuksen kulttuurihistoriallinen arvo
Rakennukset on jaettu viiteen luokkaan:
 - I Rakennustaiteellisesti arvokas rakennus.
 - II Rakennustaiteellisesti merkittävä rakennus, jonka miljöoarvo on erittäin suuri.
 - III Rakennustaiteellisesti merkittävä rakennus, joka on kaupunkikuvallisesti tärkeä.
 - IV Kaupunkikuvallisesti merkittävä rakennus, jonka rakennustaiteellinen arvo on vähäinen.
 - V Rakennus, jonka rakennustaiteellinen ja kaupunkikuvallinen arvo on vähäinen.
4. Rakennuksen asema kaupunkikuvassa
Tarkastelun kohteena on rakennus ympäristönsä osana. Kuinka hyvin se kuuluu Myllymäen kaupunkikuvalliseen kokonaisuuteen?
 - A. Kaupunkikuvallinen sijainti erittäin tärkeä. Rakennus sijaitsee alkuperäisen kaavan mukaisesti, tai rakennuksen paikka kaupunkikuvassa on muuten tärkeä.
 - B. Kaupunkikuvallinen sijainti merkittävä.
 - C. Rakennus ei kuulu merkittävästi kaupunkikuvalliseen kokonaisuuteen.
 - ! Rakennus on paikalleen "vieras".
5. Asemakaavallinen tilanne
Selvitetty lyhyesti tontilla voimassa oleva asemakaava ja sen vaikutus olemassa olevaan rakennuskantaan.
6. Suositus
Tarkastelun perusteella ehdotettu säilyttämistavoitteet, tontin lisärakentamismahdollisuudet ja kaupunkikuvan parantamiskeinot.

VESITORNIN PUISTO

1. Rakennettu 1900-luvun alkupuolella tai jopa aikaisemmin.
2. Mahdollisista muutoksista ei ole tietoa.
3. IV
Alueen ensimmäisen kaavan laatimisen jälkeen asuinrakennus on sijainnut kaupunkikuvallisesti syrjässä. Asuinrakennus on kolmas alueen vanhimmista rakennuksista. "Oudolla" sijainnillaan se kertoo alueen historiasta: tie on joskus ollut linjattuna sen pohjoispuolelta.
4. C
Vuoden 1930 kaava on jättänyt rakennuksen asuinkorttelien ulkopuolelle ja sisällyttänyt sen julkisen rakennuksen puistokortteliin.
5. Voimassa olevan kaavan mukaan rakennus sijaitsee puistoalueella.
6. Ei niinkään rakennustaiteellisuutensa tai kaupunkikuvallisen merkittävyytensä vuoksi, vaan historiallisen taustansa takia asuinrakennus voitaisiin säilyttää, vaikka se sijaitsisikin kaupunkirakenteessa syrjässä, jopa "väärässä" paikassa.

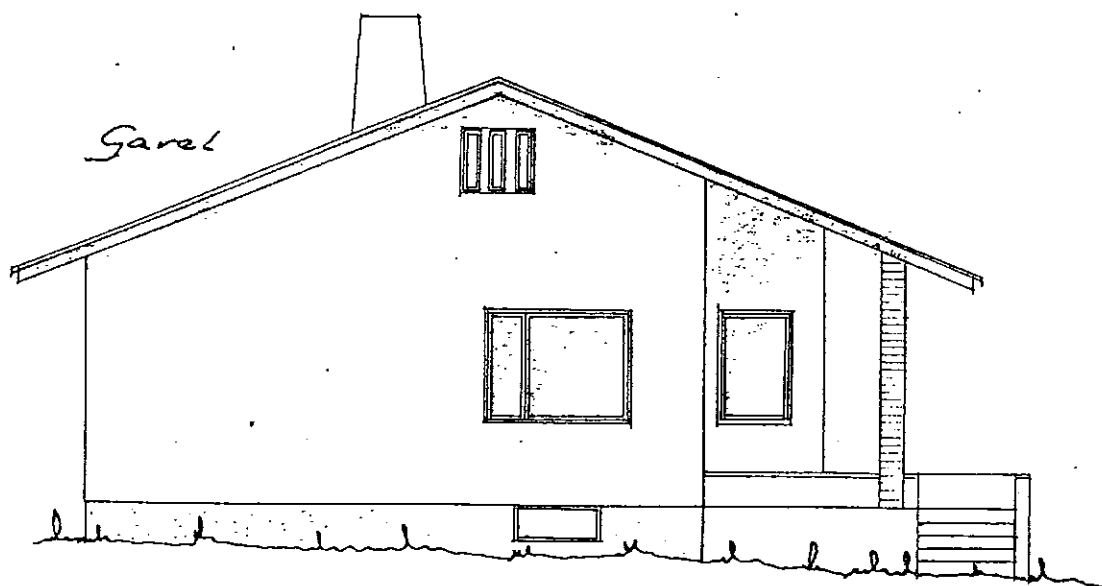
98-6

1. 1959 Keijo K. Lehtonen, Espoo, valkotiilitalo.
2. 1978 Teuvo Pessala, Porvoo
- 1. kerrokseen entisen ateljeen tilalle sauna, pesuhuone ja pukutila, 2. kerrokseen ateljeen yläosaan huonetila.
3. V
Kaupunkikuvallisen sijaintinsa puolesta rakennus voisi olla vaikka kadun ja tontin rajassa kiinni. Arkkitehtonisesti ajatellen rakennus tuntuu kääntävän selkänsä kadulle, sillä katujulkisivu ei vaikuta pääjulkisivulta, mikä sen tällä alueella tulisi olla. Rakennus on tälle alueelle liian matala.
4. B
Kaupunkikuvassa rakennuksen asema on merkittävä.
5. Voimassa olevan kaavan mukaan rakennus sijaitsee oikein..
6. Kadunpuoleiselle tontin rajalle istutettava tai rakennettava aita.

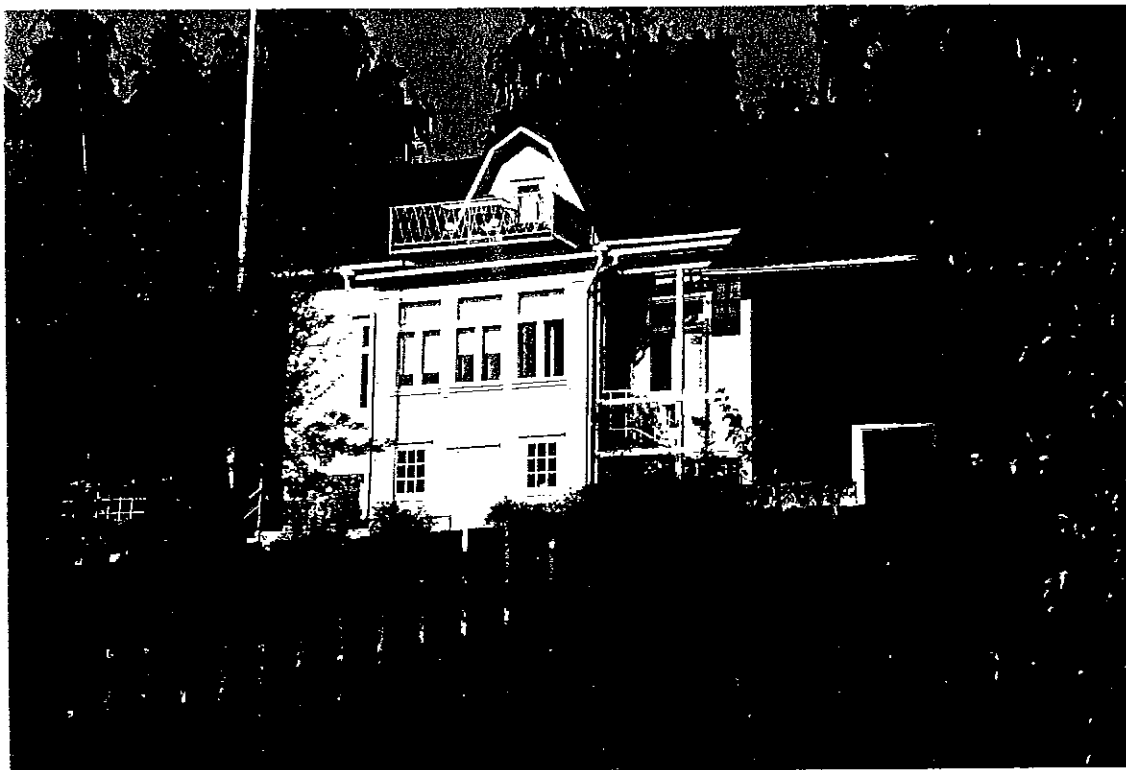
98-7

1. 1963 Erik Karls, Porvoo, mineriittipintainen talo.
2. Mahdollisista muutoksista ei ole tietoa.
3. V
Kaupunkikuvassa rakennus voisi olla jopa kadun rajassa kiinni. Arkkitehtuuriltaan rakennus ei ole merkittävä. Se on tälle alueelle liian matala.
4. B
Rakennuksen asema kaupunkikuvassa on merkittävä.
5. Voimassa olevan kaavan mukaan rakennus sijaitsee oikein.
6. Tontin ja kadun raja-aita puuttuu.

98-8

1. 1958 Erik Karls, Porvoo, tumma lautavuorattu talo.
2. Mahdollisista muutoksista ei ole tietoa.
3. V
Rakennus sijaitsee kaupunkikuvan kannalta tärkeässä paikassa, risteyksessä, mutta puiden ja pensaiden takana lähes näkymättömissä. Rakennustaiteellisilta arvoiltaan rakennus on vähäinen ja tälle alueelle ylipäättään liian matala.
4. A
Tämä paikka on kaupunkikuvassa erittäin tärkeä.
5. Tontti on käsitelty asemakaavan mukaisesti.
6. Kadunpuoleinen aita puuttuu. Rakennuksen asemaa kaupunkikuvassa olisi korostettava. Rakennusta voitaisiin laajentaa risteyksen suuntaan. Tumma väritys on alueelle vieras.

99-7

1. Alkuperäispiirustuksia ei ole löytynyt, mutta rakennukset lienee rakennettu 1920-luvulla kuten lähinaapurinsakin.
2. 1950 Bertel Björkell, Porvoo
- ullakkohuoneesta keittiö ja kattolyhdyn rakentaminen

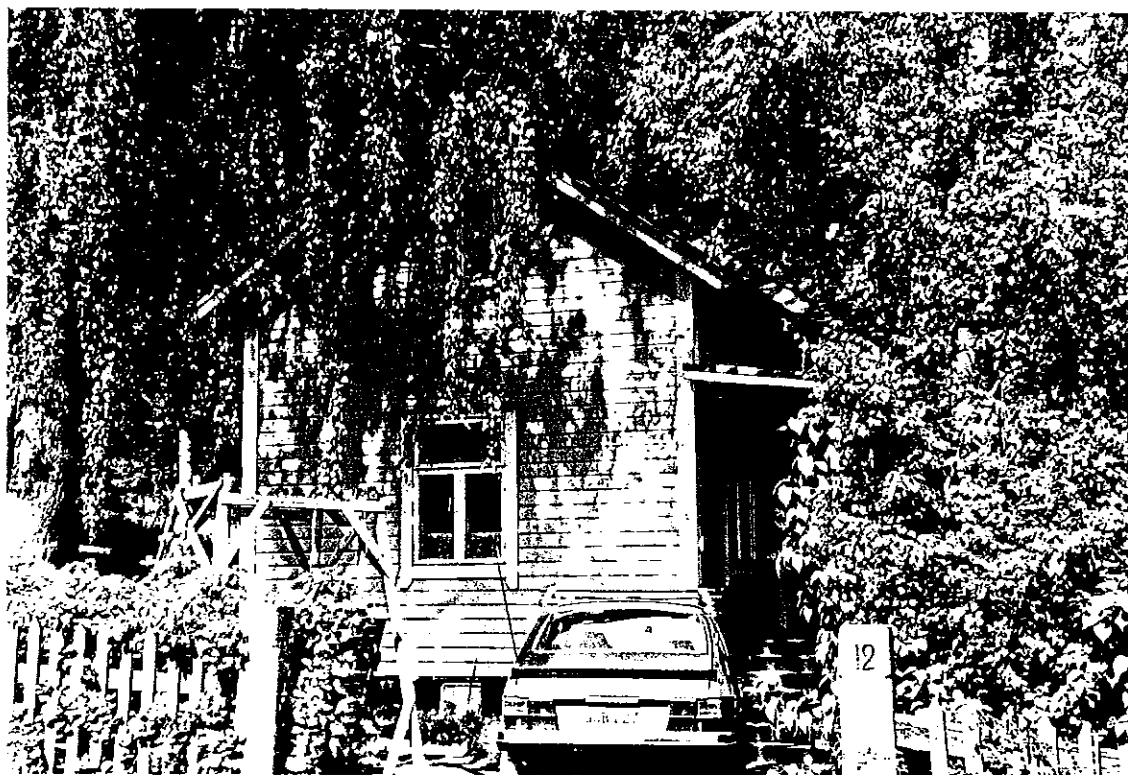
1953 Torsten Eriksson, Porvoo
- portaat rakennuksen eteläpäätyyn
3. III
Kaupunkikuvassa rakennus on merkitävä, sillä se noudattaa alueen ensimmäistä kaavaa kuten naapurinsakin kortteleissa 99 ja 208.
4. A
Koska rakennus sijaitsee vuoden 1930 kaavan mukaisesti, se on kaupunkikuvassa erittäin tärkeä – luohan se omalta osaltaan alueen alkuperäistä tunnelmaa.
5. Voimassa oleva kaava on vanhojen rakennusten mukainen.
6. Asuinrakennus säilytettäköön. Uudisrakentaminen ohjattakoon talousrakennusmaisesti tontin sivuille rajoihin kiinni. Kadun varteen älköön rakennettako mitään.

99-8

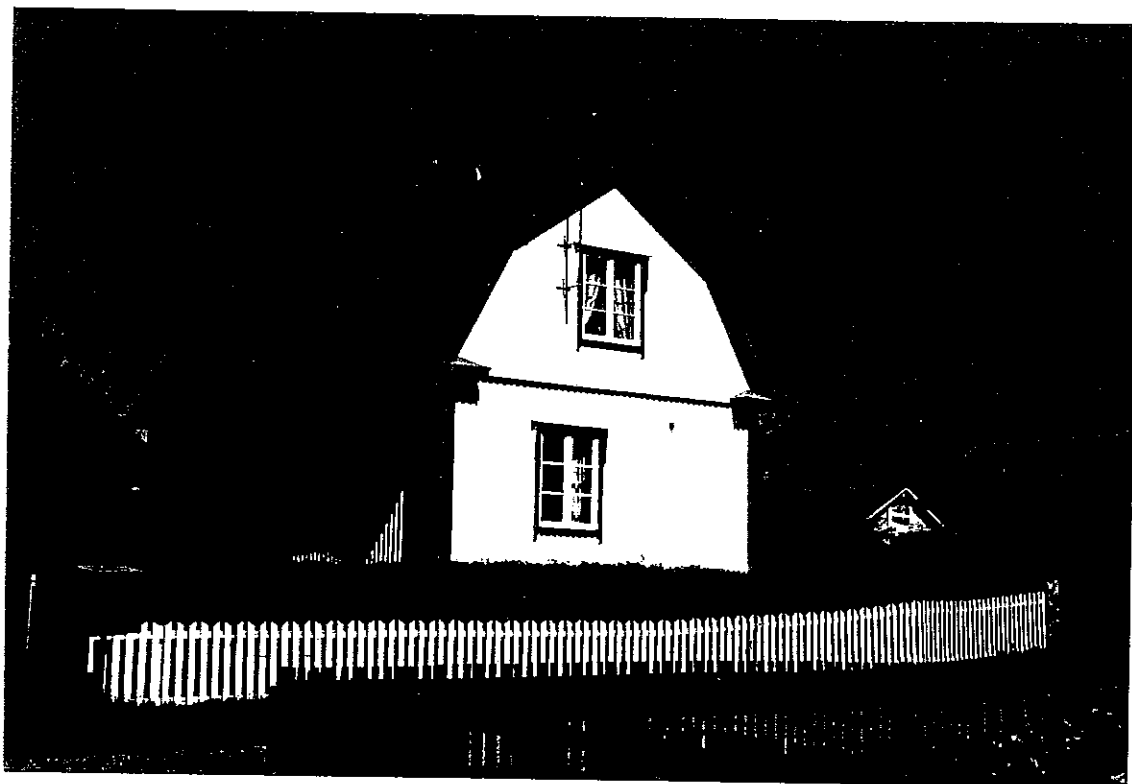
1. Rakennuksista ei ole löytynyt alkuperäiskuvia, mutta rakennukset lienee rakennettu 1920-luvulla kuten naapurinsakin tässä ja viereisessä korttelissa.
2. 1981 Teuvo Pessala
- perusparannus: ullakolle huoneet, pihan puolelle porrashuone, jossa myös eteinen ja pesuhuone.

1989 Teuvo Pessala
- lisärakennus 8 m²: kuisti ja parveke
3. II sr
Asuinrakennus on kaupunkirakennustaiteellisesti merkittävä ja kaupunkikuvassa tärkeä. Myös piharakennus ja kaivo ovat kokonaisuuden kannalta tärkeitä.
4. A
Rakennuksen asema kaupunkikuvassa on erittäin tärkeä.
5. Asuinrakennus on voimassa olevan kaavan mukainen, mutta talousrakennus sijaitsee sallitun rakennusalan ulkopuolella.
6. Rakennus suojeltakoon. Lisärakentaminen voidaan ajatella talousrakennusmaisesti tontin sivuille rajaan kiinni.

99-9

1. 1919 Oscar Lindell, Porvoo, alunperin huoneen, keittiön ja kuistin käsittänyt asuinrakennus.
2. Rakennusta on joskus korotettu ja ullakolle on ilmeisesti tehty asuinhuoneita. Ikkunat on muutettu kuusiruutuisista T-karmillisiksi.
3. II sr
Rakennus on rakennustaiteellisesti merkittävä ja kaupunkikuvassa tärkeä osana vuoden 1930 kaavaa.
4. A
Rakennus sijaitsee risteystontilla ja Jungin kaavan mukaisesti, ja on näin kaupunkikuvassa erittäin tärkeä.
5. Kumpikin rakennus sijaitsee voimassa olevan kaavan mukaisesti.
6. Asuinrakennus suojeltakoon. Lisärakentaminen ohjattakoon talousrakennusmaisesti tontin laidalle. Asuinrakennusta voidaan ajatella jatkettavan pohjoispäästään noin neljällä metrillä.

101-1

1. 1928 A. Karls, Porvoo, 1920-luvun klassismia edustava asuintalo.
2. Ullakon päätyikkunat on joskus muutettu kuusiruutuisiksi
3. I sr
Rakennus on julkisivuiltaan säilynyt edustavana 20-luvun klassismin esimerkkinä samoin kuin naapurinsa, jotka näin yhdessä muodostavat kauniin kokonaisuuden.
4. A
Kaupunkikuvassa rakennus on erittäin tärkeä.
5. Asuinrakennus sijaitsee voimassa olevan kaavan mukaisesti, mutta piharakennus on sallitun rakennusalan ulkopuolella.
6. Asuinrakennus suojellaan. Lisärakentaminen talousrakennusmaisesti tontin laiduille rajaan kiinni. Kadun puolelle älköön rakennettako mitään.

101-2

1. 1927 A. Karls, Porvoo, 20-luvun klassismia edustava asuintalo.
2. 1973 Erik Karls
- piharakennukseen sauna

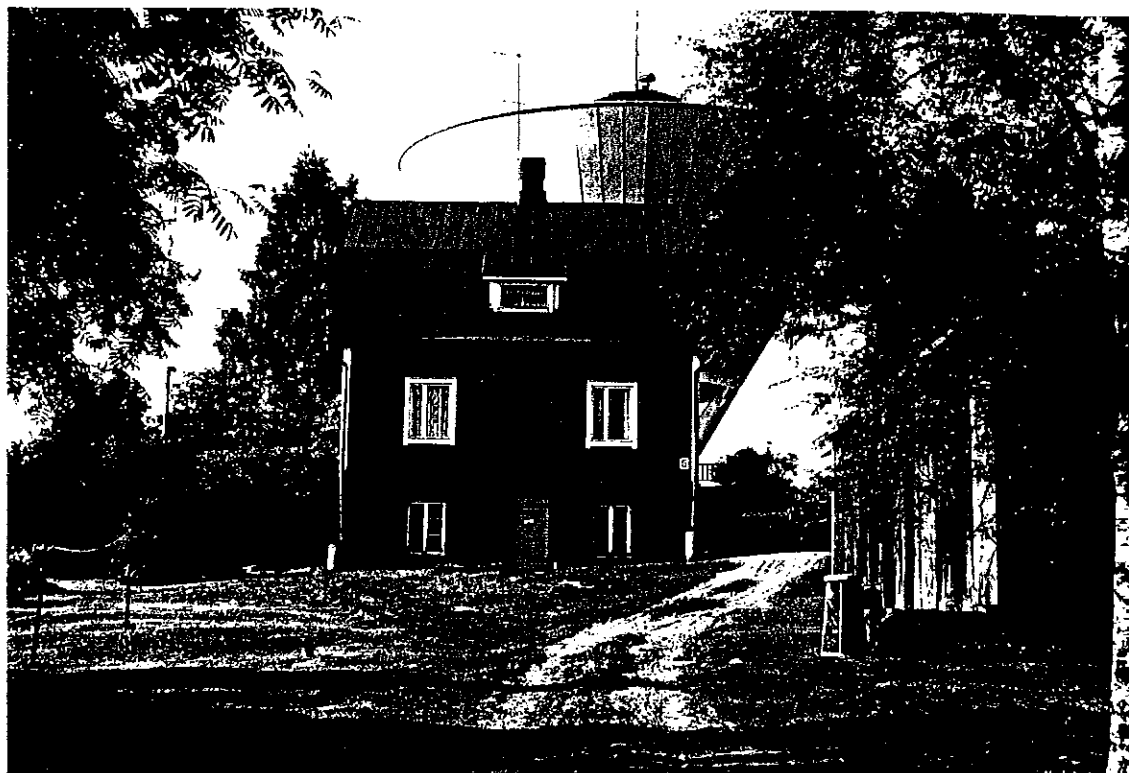
Päärakennuksen ulkovuoraus on joskus muutettu pystyrimavuorauksesta vaakalaudoitukseksi ja rakennuksen pitkien sivujen 4-ruutuiset ikkunat on muutettu 6-ruutuisiksi. Nurkkien harkotus on yksinkertaistettu.

3. I sr
Asuinrakennus edustaa 20-luvun klassismia ja on säästynyt suurilta muutoksilta.
4. A
Kaupunkikuvassa rakennus on erittäin tärkeä alueen kokonaisuuden kannalta.
5. Sekä asuin- että talousrakennus sijaitsevat voimassa olevan kaavan mukaisesti.
6. Asuinrakennus suojellaan. Vaakavuori voidaan vaihtaa pystyrimavuoraukseksi. Lisärakentaminen voidaan ajatella talousrakennusmaisesti tontin rajalle naapuritontteja vastaan.

101-3

1. 1927 A. Karls, Porvoo, 20-luvun klassismin asuintalo.
2. Ulkovaalaus on joskus muutettu pystyrimavuorauksesta vaakalaudoitukseksi. Alkuperäiskuvissa on lisäksi puolipyöreät kattolyhdyt, joita rakennuksessa ei tänään ole. Nurkkien puuharkotustakaan ei talon nykyasussa ole.
3. I sr
Rakennus on arvokas 20-luvun klassismin edustaja ja tärkeä osa jäljellä olevaa Jung & Jungin kaava-aluetta.
4. A
Kaupunkikuvassa rakennus on erittäin tärkeä em. syystä.
5. Sekä asuin- että talousrakennus sijaitsevat voimassa olevan kaavan mukaisesti.
6. Asuinrakennus suojellaan. Lisärakentaminen ohjattakoon talousrakennusmaisesti tontin laiduille rajaan kiinni. Julkisivun pystyrimalaudoitus ja nurkkaharkot voidaan palauttaa.

101-4

1. 1927 Edvin Backman, Porvoo, 20-luvun klassismin asuintalo ja ulkorakennus.
2. 1930 E. Backman, Porvoo.
 - kellariin leivintupa, eteinen ja pesutupa
 - kellarin seinien paksuntaminen tiilikerralla
 - maanpinnan alentamisen myötä kellariin saatu ulkoa ovi ja kaksi 6-ruutuista ikkunaa
3. II sr
 Rakennus on tärkeä osa alueen kokonaisuutta. Muuttamalla ikkunat takaisin 6-ruutuisiksi rakennus nousisi I-luokkaan.
4. A
 Rakennus on kaupunkikuvassa erittäin tärkeä.
5. Kumpikin rakennus sijaitsee voimassa olevan kaavan mukaisesti.
6. Asuinrakennus suojellaan. Ikkunat tulisi muuttaa tyyliin sopiviksi ja ulkovuoraus tulisi muuttaa pystyrimavuosaukseksi. Lisärakentaminen ohjattakoon talousrakennusmaisesti tontin laiduille naapurin rajaan kiinni.

101-5

1. 1927 A. Karls, Porvoo, 20-luvun klassismia.
1969 Frank Karlsson, 60-luvun tasakattoinen talousrakennus (autotalli, sauna, pannuhuone).

2. 1933 Edvin Backman
- kuistin siirto kadun puolelta (itä) talon eteläpuolelle

Ikkunat on joskus muutettu kuusiruutuisista suuriruutuisiksi, neliömäisiksi ja tuuletusluukullisiksi. Julkisivuissakaan ei enää ole alkuperäistä pystyrimavuorausta eikä hauskaa nurkkaharkotusta. Tontilta on purettu alkuperäisen kaavan mukaan sijainnut talousrakennus.

3. II sr
Alueen kokonaisuuden kannalta rakennus on erittäin tärkeä. Muuttamalla ikkunat takaisin 6-ruutuisiksi rakennus nousisi I-luokkaan.

V

Uudehko talousrakennus sijaitsee rumasti kadun laidassa ja on muutenkin huonosti ympäristöönsä sopiva.

4. A
Kaupunkikuvassa asuinrakennus on erittäin tärkeä.

C

Uudehko talousrakennus sen sijaan pilaa katunäkymän, vaikka se yrittääkin piiloutua pensasaidan taa.

5. Asuinrakennus sijaitsee voimassa olevan asemakaavan mukaisesti, mutta talousrakennus on vain puoliksi sallitulla rakennusalueella.

6. Asuinrakennus suojellaan, mutta sen ikkunat vaihdettakoon 6-ruutuisiksi ja ulkovuoraus myös mielellään pystyrimavuoraukseksi. Autotalli-sauna purettakoon tai siirrettäköön sopivampaan paikkaan ja toisennäköisenä. Lisärakentamiselle sopivampia paikkoja olisi tontin laidat naapuritontin rajaan kiinni.

101-6

1. 1930 Edvin Backman, Porvoo, 20-luvun klassismia edustava, alunperinkin vaakalaudoitettu asuintalo.
2. 1975 Frank Karlsson
- talousrakennukseen mankelihuone

1985 Risto Mäkelä
- asunnon laajennus ullakolle

Talousrakennukseen on rakennettu katos.

3. I sr
Rakennukset ovat tärkeä osa koko aluetta. Asuinrakennus on säilynyt julkisivuiltaan alkuperäisenä.
4. A
Kaupunkikuvassa rakennus on erittäin tärkeä, sillä se toteuttaa alueen ensimmäistä kaavaa.
5. Asuinrakennus sijaitsee voimassa olevan kaavan mukaisesti, mutta talousrakennus on sallitun rakennusalan ulkopuolella.
6. Asuinrakennus suojellaan. Lisärakentaminen suositellaan talousrakennusten tapaan tontin laiduille naapurin rajaan kiinni.

102-1

1. 1926 Edvin Backman, Porvoo, 20-luvun klassismia, asuinkerroksessa vaakavuoraus, ullakkokerroksessa pystyrimavuoraus.

2. 1966 Seppo Kolsi
- laajennus: veranta (porras + wc) ja huoneet ullakolle

1978 E. Englund
- laajennus: verantaa jatkettu koko talon pituiseksi (sauna + pesuhuone)

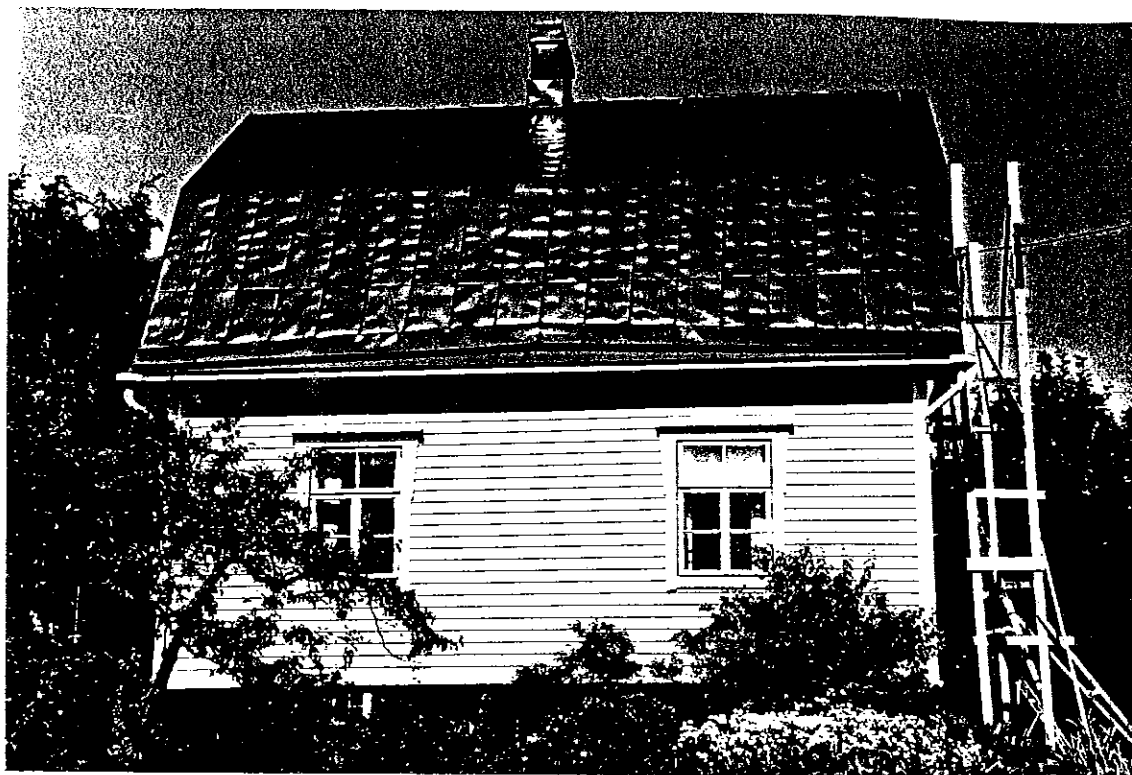
Tontille on joskus rakennettu autotalliksi kaarevakattoinen vaja.

3. II sr
Asuinrakennus on erittäin tärkeä ympäristönsä kannalta. Laajennusosa on muuttanut rakennuksen arkkitehtuuria siinä määrin, ettei sitä voida lukea I-luokkaan. Ullakon ikkuna on alunperin ollut 6-ruutuinen.

4. A
Rakennuksen asema kaupunkikuvassa on erittäin tärkeä.

5. Asuinrakennus sijaitsee voimassa olevan kaavan mukaisesti, mutta talousrakennus ei.

6. Asuinrakennus suojellaan. Lisärakentaminen tapahtukoon tontin laidalla naapurin rajaan kiinni talousrakennusmaisesti. Autotallivaja ei ole alueelle sopiva ja tulisi purkaa.

102-2

1. 1926 Edvin Backman, Porvoo, 20-luvun klassistinen asuintalo.
2. 1950 E. Backman
- sauna piharakennukseen

1989 Taina ja Matti Valkeavirta
- talousrakennuksen muutos ja lisärakennus
3. I sr
Rakennukset ovat osa vuoden 1930 kaavan kokonaisuutta. Asuinrakennus on säilynyt lähes alkuperäisasussaan ja on siten tärkeä esimerkki 20-luvun klassismista.
4. A
Rakennusten asema kaupunkikuvassa on erittäin tärkeä.
5. Asuinrakennus sijaitsee voimassaolevan kaavan osoittamalla rakennusalueella, mutta talosurakennus ei.
6. Asuinrakennus suojellaan. Lisärakentaminen ohjattakoon tontin laiduille naapurin rajan kiinni talousrakennusten tapaan.

102-3

1. 1927 Gunnar Green, Porvoo, vaakalautoitettua klassismia.
2. 1966 Tor Skog
- porrasmuutos

Talousrakennusta on jatkettu katoksella.

3. I sr
Rakennus on säilynyt suurilta muutoksilta, joten se on rakennustaiteellisesti arvokas. Alueen kokonaisuuden kannalta rakennuksen miljööarvo on erittäin suuri.
4. A
Kaupunkikuvassa rakennus on erittäin tärkeä osa klassistista korttelirakennetta.
5. Sekä asuin- että talousrakennus ovat voimassa olevan kaavan mukaisilla sijoillaan.
6. Asuinrakennus suojellaan. Lisärakentaminen voisi tapahtua tontin laidoilta talousrakennusten tapaan.

102-4

1. 1927 J.V. Rinne, Porvoo, klassistiset julkisivut.
2. Mahdollisista muutoksista ei ole tietoa. Alkuperäiskuvissa on nurkissa lautaharkotus, mitä ei rakennuksessa tällä hetkellä ole.
3. I sr
Rakennus on säilynyt hyvin alkuperäisessä asussaan ja on tärkeä osa aikansa kaupunkikuvaa.
4. A
Rakennuksen asema kaupunkikuvassa on siis erittäin tärkeä.
5. Asuinrakennus on myös voimassa olevan kaavan mukainen, mutta talousrakennusten osalta kaava ei enää olekaan kohdallaan.
6. Asuinrakennus suojellaan. Lisärakennusoikeus osoitettakoon tontin laidoille talousrakennusmaisesti. Kadunpuoleiselle tontin osalle älköön rakennettako mitään.

102-6

1. 1927 Edvin Backman, Porvoo, klassistiset piirustukset.
2. 1939 P.F. Heurlin
- ulkorakennuksen jatke
1963 E. Karls
- muutos ulkorakennuksessa: vuoden 1939 lisäosaan saunatilat
1979 Teuvo Pessala
- pienen kuistin tilalle vähän isompi
1985 Seppo Tuominen
- kuistin tilalle uusi, isompi rakennusmassa, 1. krs: halli, wc, saunatilat, 2. krs: makuuhuone, wc, vaatehuone
3. II sr
Rakennus edustaa 20-luvun klassismia, laajennuskin on aika hyvin toteutettu. Alkuperäispiirustuksissa rakennuksessa on pystyrimavuoraus ja nurkkia on korostettu voimakkaasti harkotuksella. Aluekokonaisuuden kannalta rakennus on erittäin tärkeä.
4. A
Rakennuksen asema kaupunkikuvassa on erittäin tärkeä.
5. Voimassa olevan kaavan mukaan asuinrakenus sijaitsee oikein, mutta talousrakennukseen asti rakennusoikeus ei yllä.
6. Asuinrakennus suojellaan. Rakennusoikeus tulisi osoittaa nimenomaan nykyisen talousrakennuksen paikalle eikä kadun varteen. Ruskeaksi petsattu aita ei kuulu tämän rakennustyylin piirteisiin, eli se tulisi vaihtaa toiseksi. Ikkunat tulisi siirtää seinän ulkopintaan.

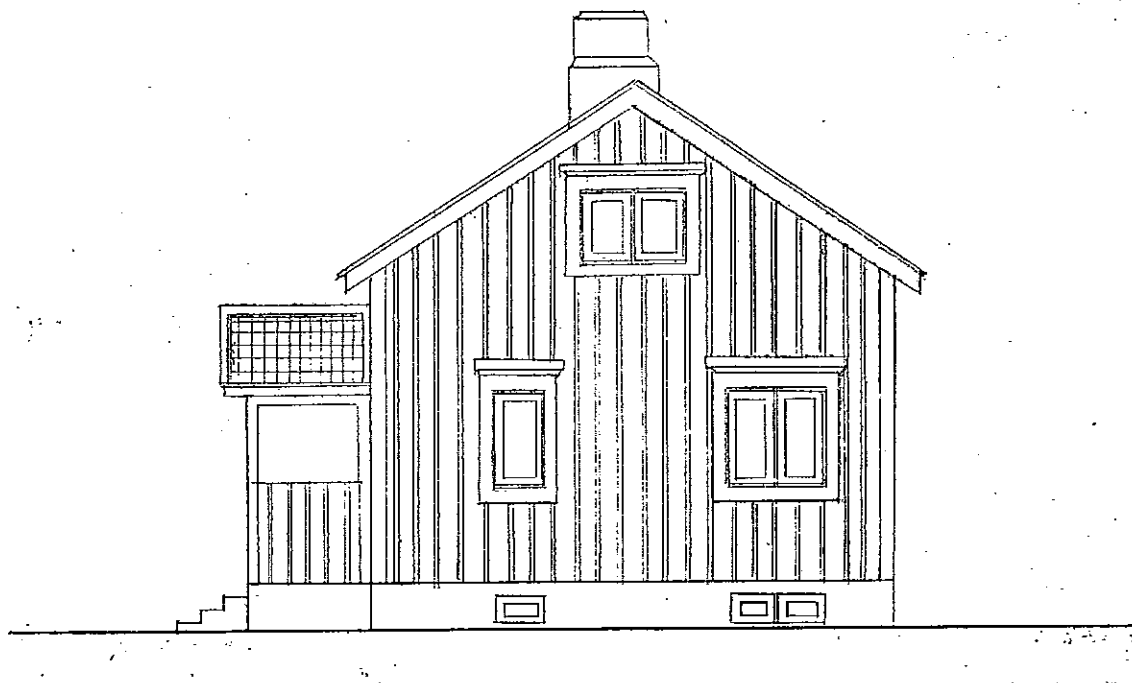
102-7

1. 1972 Arkkitehtitoimisto Mikkola & Lehtiluoto, Helsinki, aikansa tiililaatikko.
1980 Seppo Kolsi, Porvoo, pergola, varasto ja aita.
2. Rakennuksessa ei ole tiettävästi tehty muutoksia.
3. V
Tämä tontti sijaitsee tärkeällä paikalla osana 20-luvun kaupunkirakennetta, mutta rakennuksen sijainti tontilla ei ole 20-luvun ajatustavan mukainen. Rakennuksen julkisivut ovat kovin suljetut ja vieraat tälle alueelle, joka henkii aivan toisenlaista ilmapiiriä. Ja vielä, rakennus on liian suuri.
4. A
Rakennuksen asema kaupunkikuvassa on erittäin tärkeä, rakennus on yrittänyt paikata tyhjää (sitä varten muodostettua) risteystonttia erittäin herkässä ympäristössä. Ympäristö on herkkä sen vuoksi, että se on ollut "valmis" jo ennen kuin tontti 102-5 on jaettu tontteihin 102-6 ja 102-7. Tumma, mykkä laatikko ei tässä tapauksessa ole ollut oikea ratkaisu.
5. Voimassa oleva kaava on lähes vaatinut laatikkoa nimenomaan tälle paikalle! Varastorakennus on sallitun rakennusalan ulkopuolella.
6. Jos tälle tontille joskus rakennetaan uusi asuintalo, sen tulisi noudattaa vanhan alueen henkeä ja periaatteita. Mutta vieläkö silloin vanha alue on olemassa? Kumpi kestää kauemmin, 70-luvun tiililaatikko vai 20-luvun klassismi?

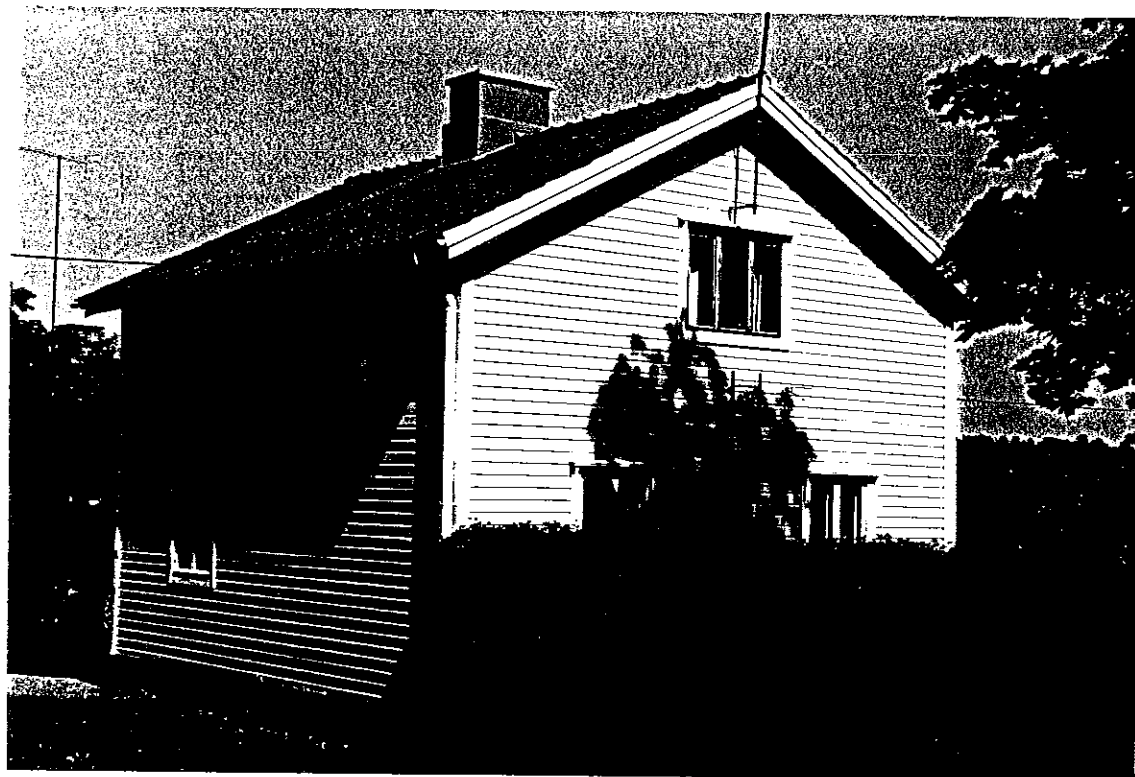
103-1

1. Asuinrakennuksen vanhin osa lienee rakennettu 1940-luvulla. Sen molemmissa päissä on ollut pienet kuistit. Ulkorakennus (1945) lienee sijainnut pihan perällä puiston laidassa.
2. 1965 Ulf Mickelson
 - kadun puolelta kuisti pois, toisesta kuistista isompi
 - eteläjulkisivussa muutos: ikkunan siirto
 - kaksi asuntoa yhdeksi
 - ikkunat muutettu 60-lukulaisiksi, julkisivut verhottu karaattilevyllä
 1967 Paul Ewalds
 - laajennus
 1975 Eyolf Englund
 - laajennus, olohuone
 - kellari
 1981 Börje Boström
 - laajennus: autotalli kahdelle autolle, harrastushuone, varasto, terassi
3. IV
Monia muutoksia kokeneena rakennus on menettänyt alkuperäisen tyykinsä, vaikka onkin edelleen kaupunkikuvassa tärkeä. Terrassin kaide ei sovi alueelle.
4. A
Rakennuksen asema kaupunkikuvassa on erittäin tärkeä, sijaitseehan rakennus risteyksessä.
5. Voimassa oleva kaava on sallinut ja mahdollistanut kaikki nämä muutokset.
6. Rakennus voidaan tarvittaessa korvata uudella. Aita on Myllymäen kokonaisuudesta poikkeava ja se tulisi vaihtaa sopivammaksi.

103-2

1. 1945 G.U. Hildén, pystyrimavuorattu nk. rintamamiestalo.
2. Mahdollisista muutoksista ei tietoa.
3. III
Rakennus on villiviinin ja pensaiden peitossa, mutta ilmeisesti säilynyt alkuperäisasussaan. Kasvien takia rakennusta vaikea hahmottaa.
4. B
Asuinrakennuksen asema kaupunkikuvassa on merkittävä, sillä se kuuluu 1940-luvulla rakennettuun korttelikokonaisuuteen. Vuoden 1930 kaavassa rakennuksen paikka on merkitty puiston laitaan, mutta ajatusta on toteutuksessa mukaeltu niin, että rakennus on vedetty tontin sisään kadun linjasta noin viisi metriä.
5. Vuoden 1969 asemakaava noudattaa toteutettua ajatusta.
6. Rakennus säilytettäkään. Lisärakentaminen ohjattakoon tontin perälle puiston laitaan huonokuntoisen talousrakennuksen paikalle. Köynnökset ja puut tulisi repiä ja kaataa rakennuksen välittömästä läheisyydestä, etteivät ne lahota rakennusta.

103-3

1. 1941 E. Seger, Porvoo, 1 1/2-kerroksinen, savupiippukeskeinen nk. rintamamiestalo,
2. Muutoksista ei ole tietoa.
3. III
Tyypillinen rintamamiestalo, joka lienee säilynyt suuremmista muutoksista. Rakennus on osa 1940-luvun korttelia.
4. B
Rakennus on kaupunkikuvan kannalta merkittävä.
5. Nykyinen kaava piirretty olemassa olevan tilanteen mukaan.
6. Rakennus säilytettäköön. Lisärakentaminen tapahtukoon tontin perällä talousrakennusmaisesti. Pihan puolella rakennukseen voidaan tehdä kuistilaajennus.

103-4

1. 1947 Rainer Holmström, nk. rintamiestalo. Onko paikalla ollut aiemmin talo, vai onko tämä nykyinen rakennettukin aiemmin?

2. 1958 Erik Karls
- kuistista entistä isompi ja umpinainen, huonetilamuutoksia

1972 P.O. Johansson
- piharakennukseen saunatilat

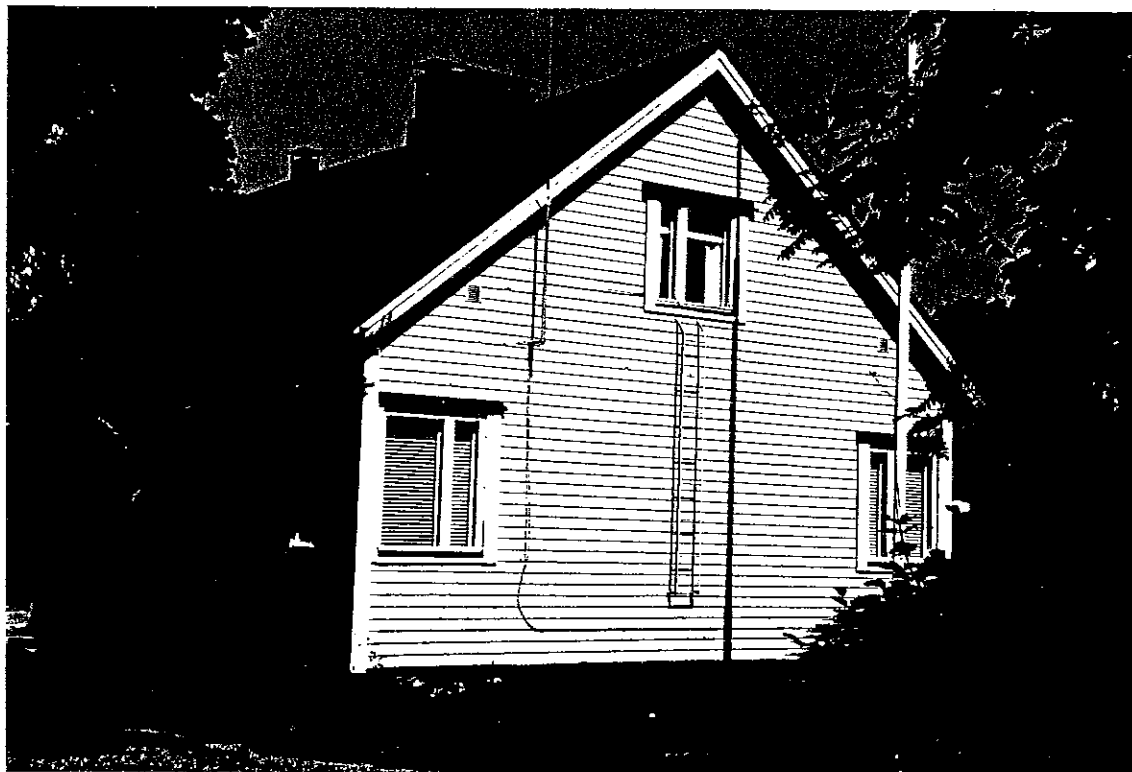
Julkisivun vaakalaudoitus on joskus muutettu mineriittilevyksi.

3. II
Asuinrakennus on säilynyt suuremmista muutoksista ja on kaunis esimerkki 40-luvun rakentamisesta. Jungin kaavaa mukaillen rakennus on vedetty katurajasta sisemmäs tonttia.

4. B
Rakennuksen asema kaupunkikuvassa on merkittävä.

5. Rakennukset sijaitsevat voimassa olevan kaavan mukaisesti.

6. Rakennus säilytettäköön. Lisärakentaminen tehtäköön tontin perälle.

103-5

1. 1945 Lindholm, 1-kerroksinen asuinrakennus, jonka ikkunat ovat uudella tavalla aivan nurkissa.
2. 1943 Tor Skog
- ullakolle huone, kattokulma jyrkemmäksi ja ullakko korkeammaksi

1988 John Lindholm
- laajennus
- muutoksia sisätiloissa (ennen 3 h + k, nyt 5 h + k)
3. III
Laajennuksen jälkeen rakennus ei ole enää ollut tyypillinen aikansa tuote. Rakennus on kaupunkikuvallisesti edelleen merkittävä.
4. B
Rakennus on osa 1940-luvun korttelirakennetta.
5. Sekä asuin- että talousrakennus ovat voimassa olevan kaavan osoittamilla rakennusaloilla.
6. Lisärakentaminen osoitettakoon pihan perälle talousrakennuksen paikalle.

104-1

1. 1959 E. Karls, Porvoo, yksikerroksinen asuinrakennus.
2. Rakennukseen on joskus laitettu karaattilevyt ulkovuoreen ja ikkunatkin on ilmeisesti vaihdettu. Tosin alkuperäisissäkin ikkunoissa on ollut kapeampi ruutu tuuletukseen.
3. IV
Rakennus on kaupunkikuvallisesti merkittävä, mutta sen rakennustaiteellinen arvo on vähäinen. 1950-luvulla tosin arvostettiin rappauspintaa, mutta nykyinen levytys ei ole suinkaan samanarvoinen.
4. A
Rakennuksen asema kaupunkikuvassa on erittäin tärkeä, näkyyhän se esteettä Jernbölentielle asti ja kauemmaksikin.
5. Rakennuksen sijainti ja voimassa oleva kaava kulkevat käsi kädessä.
6. Tällä hetkellä rakennus ei kaipaa kohentelua, mutta sitten, kun levyypinta menee huonoksi, julkisivun voisi rapata tai vuorata vaakalaudoituksella. Lisärakentamisen paikkaa on vaikea osoittaa, sillä 1950-luvulta lähtien ei enää ole ollut tarvetta rakentaa talousrakennuksia, joiden paikalle uuden rakennusmassan voisi ohjata. Asuinrakennusta voisi ajatella jatkettavan päistään.

104-2

1. Asuinrakennuksen vanhin osa sekä piharakennus (ja puretut talousrakennukset nykyisen puiston paikalla) näkyvät vuonna 1916 piirrettyssä asemapiirroksessa, eli ne on rakennettu vuosisadan alussa tai jopa aiemmin.
2. 1925 Friedrik Liewendahl
- laajennus: huone, sali ja eteinen kadun puolelle, ja ullakkotilat, kuistit eteläpäätyyn ja pihan puolelle

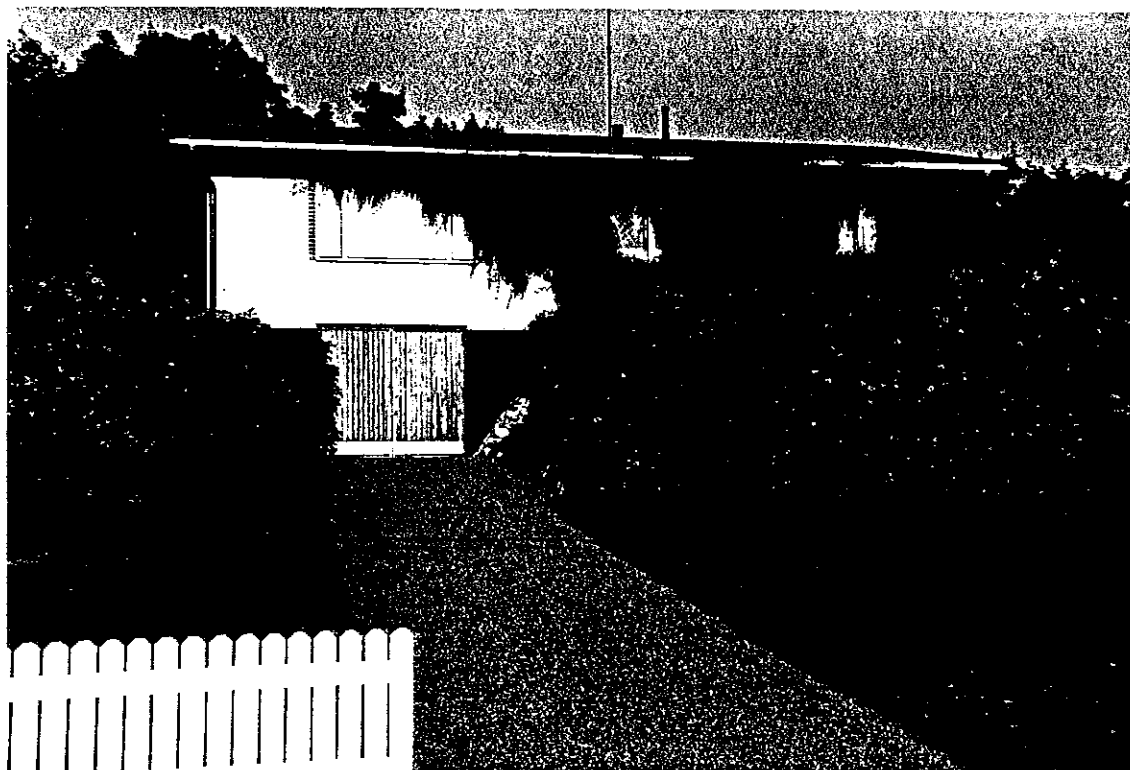
1937 E. Segers
- ullakolle makuuhuone ja pyöreät ikkunat

1976 E. Englund
- ullakolle asuintiloja
- ulkorakennuksesta sauna (ennen asunto)
- ullakon päätyihin isoruutuiset, tuuletusluukulliset ikkunat, ympyräikkunat pois

1978 E. Englund
- kellariin öljysäiliö
3. II
Rakennukset ovat alueen vanhimpia. Ennen kuin alueelle vahvistettiin ensimmäinen kaava, kulki maantie tämän pihapiirin läpi, nykyisen saunarakennuksen länsipäädyn ohi. Rakennus on säilynyt hyvin 1920-luvun asussaan.
4. B
Rakennuksen asema kaupunkikuvassa on merkittävä. Korttelin muiden

rakennusten muodostumasta rivistä poiketen se kertoo omaa tarinaansa.

5. Voimassa oleva kaava on kuunnellut tämän pihapiirin tarinaa.
6. Päärakennus suojellaan, pienempi rakennus säilytetään myös. Kadunvarren autoteltaa ei ole mikään silmiä hivelevä näky. Asuinrakennuksen ullakon ikkunat tulisi muuttaa rakennuksen tyyliin sopiviksi. Vihreä väri on vanhalle rakennustyyliä vieras.

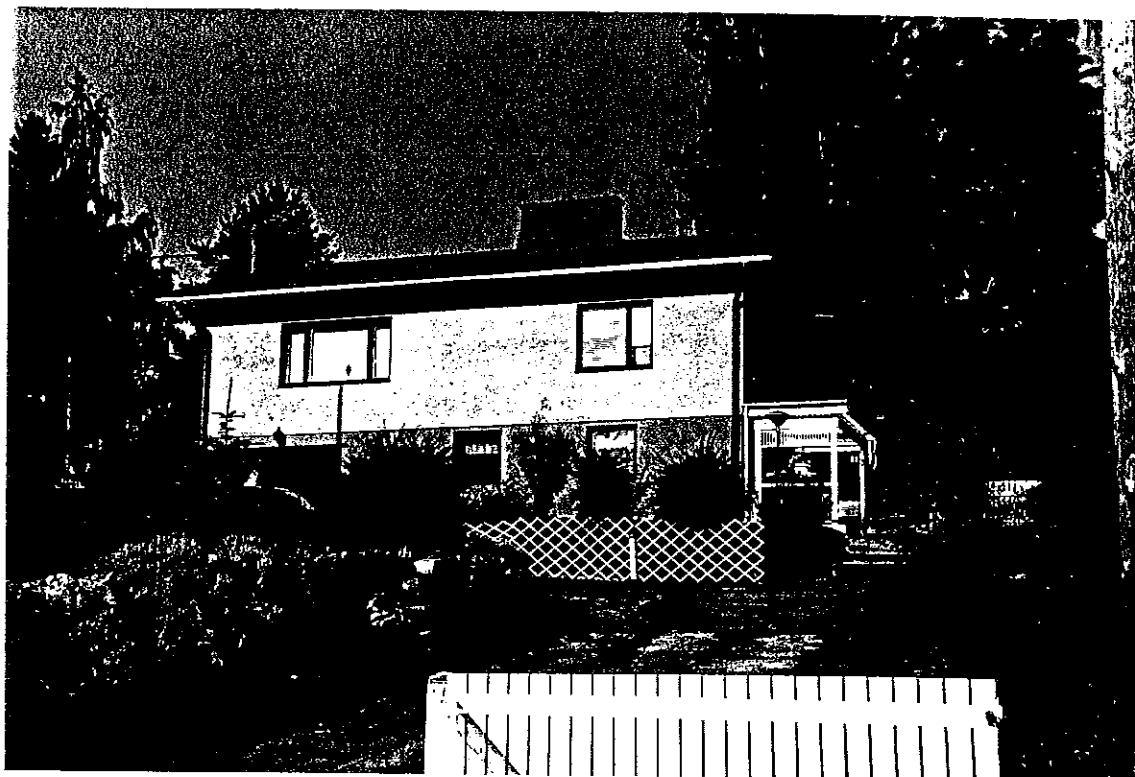
104-3

1. 1966 Arne Björk, yksikerroksinen rapattu asuintalo, autotalli kellarissa.
2. Mahdollisista muutoksista ei tietoa.
3. IV
Rakennus edustaa 1950- ja 1960-lukujen rakentamista: rappaus, vaakasuuntaisuutta korostettu, ei erillistä talousrakennusta.
4. B
Rakennus kuuluu 1950- ja 1960-luvuilla rakennettuun kortteliin ja luo aikansa kaupunkikuvaa.
5. Rakennus on voimassa olevan kaavan mukainen.
6. Laajenemisvaraa on vaikea osoittaa, sillä rakennus ulottuu jo nykyisellään melko lähelle naapurirajoja. Näillä tonteilla ei ole ollut muita rakennuksia, joten on kyseenalaista, tulisiko varata laajennusosille omia rakennuspaikkoja. Esimerkiksi autotallit kadun varrella eivät luo esteettistä katukuvaa.

104-4

1. 1959 Erik Karls, Porvoo, villiviinivuorattu asuintalo.
2. Rakennus ei liene kokenut muita muutoksia kuin että villiintynyt floora on kuorruttanut julkisivun uudelleen, joka on ollut alunperin rapattu.
3. IV
Rakennus, sikäli kuin se näkyy, kuuluu yhtenäiseen korttelirakenteeseen.
4. B
Rakennuksen asema kaupunkikuvassa on merkittävä. Sääli, ettei rakennus näy.
5. Rakennus on voimassa olevan kaavan mukainen.
6. Ensinnäkin villiviinit tulisi kaapia pois niin, että rakennus tulee esiin eikä uppoa taustan puistoon. Toiseksi koko pihan voisi ruokota esteettisempään kuntoon.

104-5

1. 1959 Erik Karls, Porvoo, rapattu yksikerroksinen talo, jonka kellarissa autotalli ja muita tiloja.
2. Mahdollisista muutoksista ei tietoa.
3. IV
Rakennus kuuluu aikansa tyylipiirteitä noudattavaan korttelirakenteeseen.
4. B
Rakennuksen asema kaupunkikuvassa on merkittävä.
5. Rakennus noudattaa voimassa olevaa kaavaa (ja toisinpäin).
6. Laajenemisvaraa on vaikea osoittaa, sillä rakennus ulottuu jo nykyisellään melko lähelle naapurirajoja. Näillä tonteilla ei ole ollut muita rakennuksia, joten on kyseenalaista, tulisiko varata laajennusosille omia rakennuspaikkoja. Esimerkiksi autotallit kadun varrella eivät luo esteettistä katukuvaa.